

Ключевые слова: информационные технологии, Scratch, преподавание иностранных языков, проект, технология ремикса

Panchenko L.F.

THE PREPARATION OF FUTURE FOREIGN LANGUAGES TEACHERS TO CREATION OF INTERACTIVE EDUCATIONAL MATERIALS IN SCRATCH

Didactics possibilities in the teaching of foreign languages with Scratch-environment are selected. The remix technology is described in relation to the Scratch-environment. The program and educational providing of course "Methods of application of computer technique in teaching of foreign languages" is extended with a block "Technology of creation of interactive educational materials in the Scratch".

Key words: information technology, Scratch, foreign languages, design, remix technology

УДК 81'367.623

Хусейн Парлак

**НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАННІ СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВ
(НА ПРИКЛАДІ РОСІЙСЬКОЇ МОВИ)**

У статті розглядаються методи, що направлені на підвищення ефективності навчання російської мови як іноземної та покращення засвоєння знань, отриманих при вивченні слов'янських мов (на прикладі російської мови), із застосуванням новітніх інформаційних технологій.

Ключові слова: навчання російської мови, слов'янські мови, сучасні методи та технології навчання, Інтернет-технології.

У сучасний період швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), їх упровадження в навчальний процес, проведення в життя практичних заходів ставить перед викладачами російської мови широкі проблеми визначення цілей і завдань навчання та форм реалізації їх у навчальний процес. Сьогодні в навчальному процесі практика застосування розрізаних програмних засобів ІКТ не дає ефективних результатів. Однією з основних причин цього є те, що такі засоби і технології зазвичай вводяться в систему традиційного навчання. Саме це заважає досягти бажаних результатів. Тому застосування в навчальному процесі ІКТ повинно бути ґрунтовно досліджено в педагогічному аспекті.

У вищих навчальних закладах та загальноосвітніх школах наявні інфраструктури не створені для продуктивного й ефективного управління. Тому створення нової навчальної інфраструктури, що відрізняється від традиційної, є однією з актуальних завдань методичної галузі.

Дедалі все важче стає викликати в тих, кого навчають, інтерес до предмета навчання. Кількість годин, відведених на мову, зменшується, але обсяг мовних відомостей збільшується. Це створює певні проблеми для викладачів-предметників, що пов'язані з мотивацією студентів і учнів до вивчення російської мови. Для того, щоб вирішити цей тип проблем у навчанні мови, з метою підвищення рівня засвоєння знань і формування відповідних умінь та навичок, надання науково-методичної допомоги викладачам у навчальну програму з мови повинні бути включені інтерактивні теми, пов'язані з інформатикою, історією, літературою, географією та іншими предметами; необхідно використовувати інтерактивні завдання, що мають навчальний характер.

Одним з основних критеріїв ефективності якості освітнього процесу є визначення рівня отриманих студентами й учнями знань і вмінь. Якщо раніше в процесі оцінювання знань тих, хто навчається, тести традиційно виконувалися на папері, потім, у період розвитку

інформаційних технологій, застосовували комп'ютер, то зараз потрібні нові форми, що значно відрізнятимуться.

У процесі використання технологій Інтернету з'явилася необхідність у створенні нових екзаменаційних моделей. Крім цього, у навчальних закладах виникла необхідність у проведенні за допомогою комп'ютера тестових іспитів і швидкого оцінювання. Використання таких систем у нашій країні обмежена. Дуже важливим є оцінювання знань і вмінь студентів і учнів інтерактивно, у режимі онлайн. Тому виникає потреба в розробці досконалих методів інтерактивних екзаменаційних тестів, що відповідатимуть за всіма параметрами реальним іспитам.

Сьогодні за допомогою комп'ютера можна надрукувати будь-який текст російською мовою практично без помилок, тому що комп'ютер сам їх виправить, зробить підказки, які стосуються орфографічних і пунктуаційних норм. Деякі вважають, що тепер необов'язково вчити правила правопису, але це, звичайно ж, хибна думка. Уміле користування комп'ютером зовсім не означає, що не треба прагнути писати й говорити людина грамотно. Комп'ютер може допомогти при вивченні російської мови, як і при вивченні будь-якої іншої дисципліни.

Процес навчання нерозривно пов'язаний із таким поняттям, як методика навчання. Методика – це не те, якими книжками або касетами ви користуєтесь, а те, як організовано ваше навчання. Іншими словами, методика навчання – це форма взаємодії учнів і викладача в процесі навчання. Пояснимо останнє наше визначення наочними прикладами. У реальних освітніх умовах процес навчання розглядається як процес взаємодії між вчителем і учнями (урок), метою якого є залучення останніх до тих чи тих знань, формування в учнів навичок, умінь, виховання системи цінностей.

Навчальні заклади, обмежені певними термінами навчання, не можуть збільшувати обсяги навчальних програм, щоб охопити всі досягнення науки і техніки. Тому для максимальної активізації розумової діяльності учнів, розвитку їх пізнавальних інтересів, творчих здібностей, умінь самостійно поповнювати знання й застосовувати їх у навчанні необхідні нові методи і засоби. Серед них технічні засоби навчання займають одне з провідних місць.

У наше століття загальної комп'ютеризації навчальний процес не повинен бути пріоритетом лише для вузького кола людей, він повинен широко впроваджуватися в освітній процес. Навчальний процес сьогодні немислимий без різноманітного і широкого застосування технічних засобів навчання. Вони допомагають формуванню світогляду, переконань, морального виховання молоді людини. У наш час кіно, радіо, Інтернет і телебачення мають виняткову можливість виховання в процесі повідомлення знань.

Технічні засоби навчання характеризуються інформативністю, достовірністю, дозволяють ще глибше проникнути в суть досліджуваних предметів, явищ і процесів, роблять процес навчання наочним, сприяють взаємодії навчального та виховного процесів, підсилюють емоційність сприйняття навчального матеріалу.

Наукові дослідження та досвід прогресивних педагогів переконливо довели, що застосування НІТ у навчанні російської мови як іноземної сприяє вдосконаленню навчально-виховного процесу, підвищенню ефективності педагогічної праці, поліпшенню якості знань, умінь, навичок студентів і учнів (Е.Г. Азімов, 2000; С.П. Домнич, 2005; В.А. Чистяков, 2004; О.І. Руденко-Моргун, 2006; М.О. Аكوпова, 2004; М.А. Бовтенко, 2005; Т.І. Капітонова, 2004; С.Н. Михайлов, 2004; О.О. Нікітін, 2005).

Знання іноземних мов – важливий аспект сучасного життя. Це й освіта, й кар'єра, і повноцінний відпочинок. Не говорячи вже про величезну кількість цікавої та корисної інформації, яку можна дізнатися, володіючи іноземною мовою.

Саме під час викладання російської мови як іноземної (РМІ) у навчальних закладах Туреччини, зважаючи на специфіку цієї дисципліни, на заняттях відчувається необхідність у застосуванні новітніх інформаційних технологій (НІТ).

Зараз сучасні інформаційні технології широко застосовуються в педагогічній науці і практиці. Найбільшого поширення вони набули в дистанційному навчанні, в онлайн-навчальних закладах, в освітньому процесі, зокрема для комп'ютерного тестування знань учнів, у створенні електронних бібліотек, формуванні єдиної наукової електронної середовища, в укладанні програм та інтерактивних підручників. ІКТ надали можливість видавати віртуальні журнали, газети педагогічної тематики, проводити тематичні конференції та розширювати міжнародне співробітництво в Інтернет-освіті.

Застосування комп'ютера в педагогічних дослідженнях – проблема, що недостатньо в інформаційному плані і вимагає подальшої розробки.

Дійсно, нові форми комп'ютерних завдань дають можливість зробити педагогічне оцінювання більш точним і ефективним. Для створення мотивації в тих, хто навчається, позитивним є розробка ребусів, кросвордів і завдань іншого типу. У процесі виконання таких завдань студенти й учні мають можливість розвивати своє мислення, висловлювати ставлення до порушених наукових проблем і формулювати власну думку.

На допомогу викладачам і тим, хто навчається, створені такі навчальні сайти, як "Час говорити по-російськи", "Володимир. Курс російської мови", "Дистанційний курс (дієслово)". У процесі роботи з цим комп'ютерним матеріалом студенти й учні знайомляться із завданнями з усіх видів мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, письма та говоріння; а також виконують різні тестові завдання в режимі он-лайн. На базі цих тестових завдань можливе створення екзаменаційної системи.

Як відомо, усе, чому навчається людина, вона прагне використовувати в майбутній діяльності. Отже, готувати студентів і учнів до участі в процесі іншомовного спілкування потрібно в умовах іншомовного спілкування, створених в аудиторії. Це і визначає сутність комунікативного навчання, яка полягає в тому, що процес навчання є моделлю процесу спілкування. У свою чергу, комунікативне навчання неможливе без використання комп'ютерних технологій, Інтернету.

Для користувача реалізація комунікативного підходу із застосуванням Інтернету не є особливо складною. Комунікативне завдання повинне пропонувати учням і студентам проблему або питання для обговорення, причому ті, хто вивчає російську мову, не просто діляться інформацією, а й оцінюють її. Важливо, щоб такі завдання робили можливим різнобічне застосування всіх знань і вмінь учнів. Використання Інтернету під час реалізації комунікативного підходу зумовлює високу мотивацію: мета таким чином організованого навчання полягає в тому, щоб зацікавити учнів вивчати російську мову за допомогою накопичення та розширення їх знань і досвіду. Студенти й учні повинні бути готові послуговуватися мовою для реальної комунікації не тільки на заняттях, а, наприклад, під час поїздки в країну, мову якої вивчають (зокрема в Росію), під час зустрічі з носіями мови, при писемному та усному спілкуванні, при виконанні різного типу завдань. Окрім реалізації комунікативних потреб учнів необхідно спрямувати зусилля на освоєння методики роботи в Інтернеті.

Створення комунікативності в Інтернеті потребує часу. Необхідно створити атмосферу, у якій учень відчуватиме себе впевненим, відчуватиме себе особистістю. Атмосфера ця характеризується духом взаємодопомоги, при якому вивчення російської мови як іноземної за допомогою Інтернету є соціально обумовленою необхідністю. Однією з нових вимог, що пред'являються до навчання мовам з використанням Інтернет-ресурсів, є створення взаємодії на заняттях й уроці, що прийнято називати в методиці інтерактивністю. Цей принцип не є новим, проте до теперішнього часу не існує єдиного визначення цього підходу. Згідно з визначенням вітчизняного дослідника Р. П. Мільруд, інтерактивність – це об'єднання, координація та взаємодоповнення зусиль комунікативної мети та результату мовними засобами. Відповідно до цього визначення можна зробити висновок, що інтерактивний підхід у віртуальному просторі служить одним із засобів досягнення комунікативної мети на уроці. Від принципу комунікативності він відрізняється наявністю дійсного співробітництва, певної свободи, де основний упор робиться на розвиток умінь

спілкування і групової роботи, у той час як для комунікативного завдання це не є обов'язковою метою (одним з найпоширеніших видів комунікативного завдання є монолог). Навчаючи мови, Інтернет допомагає у формуванні; створює мотивацію в студентів та учнів і виявляє інтерес до мови, яку вони вивчають.

На сьогодні перед методистами стоїть завдання – розроблення методики, що спирається на мотиваційно-спонукальний комплекс принципу навчання, а також інтенсифікацію процесу засвоєння мови за допомогою новітніх технічних засобів (НТЗ). Тому при вивченні російської мови правильне і вміле використання аудіовізуальної техніки має стати невід'ємним компонентом навчання практичному оволодінню мовою (особливо у сфері спілкування), знайомству з культурою іншого народу – і, виходячи зі змінених потреб учнів, які вирости в століття телебачення і комп'ютерів, стати невід'ємною частиною занять з вивчення російської мови як іноземної.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Азимов Э.Г. Теория и практика преподавания русского языка как иностранного с помощью компьютерных технологий : дисс. ... доктора педагогических наук. – М., 1996. – 284 с.
2. Аудиовизуальные средства обучения. – М. : Русский язык, 1975. – 178 с.
3. Костомаров В.Г. К теоретическим основам проблемного обучения / В.Г.Костомаров // Русский язык за рубежом. – 1991. – №3. – С. 39–46.
4. Капитонова Т.И. Принципы применения компьютера в обучении русскому языку на подготовительном факультете для иностранных граждан / Т.И.Капитонова // Теория и практика обучения славянским языкам. – Печ, 1994. – С.96–107.

Хусейн Парлак

НОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИИ СЛАВЯНСКИМ ЯЗЫКАМ (НА ПРИМЕРЕ РУССКОГО ЯЗЫКА)

В статье рассматриваются методы, направленные на повышение эффективности качества образовательного процесса и улучшение усвоения знаний, полученных при изучении славянских языков (на примере русского языка), с применением новых технологий.

Ключевые слова: обучение русскому языку, славянские языки, современные методы и технологии обучения, Интернет-технологии.

Huseyn Parlak

NEW TECHNOLOGIES IN EDUCATING SLAVIC LANGUAGES (FOR EXAMPLE, THE RUSSIAN LANGUAGE)

In this article, by using new technology(modeled on the Russian Language), during the study of Slavic languages methods in order to facilitate an understanding of the information, and in order to increase the effects of the quality of the educational process have been examined.

Key words: learning Russian, Slavic languages, advanced methods and technologies of education, Internet technology.